

וחידוש מצאתי ברא"ם סימן ת"י (צ"ח) שמונה מורא שבת במנין המצות, ומפרש דילפינן ממקדש שצריך גם בשבת מורא, ומסביר הכוונה להיות חרד לכבד ולשמור שבת. ודבריו הם נפלאים שלא די לשמור השבת אלא צריך לפחד מקדושת שבת, וכן לאח"ז (ת"א) מפרש חובת שמירה בלב, והיינו להיות חרד לא לעבור על אסור מלאכת שבת, ומה דאמרינן ביבמות (ז) שהשמירה למי שהזהיר על המקדש היינו שהוא ציוה, וכן בשבת יש לירא כפשוטו שלא לעבור פי ה' יתב' שצונו במצות השבת.

ובספורנו מפרש מקדשי תראו שהכוונה לכל מקום מקודש לתורה ולתפילה.

ועפ"ד נראה לרמז הסמיכות של שמירת שבת למורא מקום מקודש, שבשבת ישראל מצווין יותר על קדושת בתי כנסיות ובתי מדרשות שעלולים להכשל בשיחת חולין ובדברים בטלים, לפיכך הזהירם התורה אצל השבת ומקדשי תיראו.

ושמעתי מפי הרב הגאון רבי יעקב לנדא שליט"א ששמע מבעל "אמרי אמת" האדמו"ר הרא"ם מגור זצ"ל, שבשואה האיומה על ידי הנאצים ימ"ש ניצלו הספרדים, אף שקרוב היה מאד שיוכלו לבצע גם אצלם ח"ו שואה, רק הזכות שהם שומרים קדושת בית הכנסת ולא מדברים באמצע התפלה היא שעמדה להם.

והדברים מבהילים היאך עלינו לזהר, וכן מקובל שבגזירות ת"ח ות"ט שנשחטו באכזריות כשליש בית ישראל פירשו קדושי עליון שעונשם חמור שלא נזהרו בקדושת בית הכנסת שזהו המקדש מעט שיש לנו היום.

אל תפנו אל האבת ואל הידענים (יט, לא)

עיי' באבן עזרא שמבאר שהאבות שקר הם, והוא חולק על דברי האומרים שהאבות אמת, שאלולי כן לא אסרה אותה תורה. ונראה דלפנים בישראל זכינו להתגלות הכח האלקי, וכנגדו נבראו כוחות טומאה שהיו יכולים גם לידע עתידות, אבל היום בעו"ה אין הכח האלקי גלוי, וכ"ש שאין לטומאה כח בעתידות.

ובדרך מליצה פירשתי אל תפנו אל האבת, ל' אב, היינו שלא לזקוף